Агууехэ Октябриин 34 жэлэй ой мандаха болтогой!

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 220 (6410) НОЯБРИИН 7 СРЕДА 1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

Манай ороной арадуудай хани барисаанай ба алдар солын бата хэрэм, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай эбдэршэгүй түшэг тулгуури— Советскэ Социалистическэ Республикануудай агууехэ Союз мандаха болтогой!

АГУУЕХЭ ҺАЙНДЭР

Мүнөөдэр бүхы советскэ арад, бүхы оронуудай ажалшад Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 34 жэлэй ойе һайндэрлэжэ байна.

Алдарта большевистскэ партиин хүтэлбэри доро, ажалшадай агууехэ вождьнор Ленин, Сталинай сэсэн мэргэн ударидалгаар манай ороной хүдэлмэришэн анги үгытэй таряашадтай хамтадаа помещигүүд болон капиталистнуудай засагые унагаагаад, пролетариадай диктатурые тогтоогоо. Тэрэ гэһэнһээ хойшо 34 жэл болобо. Агууехэ Октябрьска социалистическэ революци хадаа хүн түрэлтэнэй түүхэдэ шэнэ үеые — капитализмын хүмэрэн уналтын ба социализмын илан мандалтын үеые эхилһэн байна.

Манай советскэ арад помещигүүд болон капиталистнуудай засагые унагаагаад, хүнине хүнэй дарлаха ябадалые үгы хээд, Ленин — Сталинай партиин хүтэлбэри доро зохёон байгуулха ажалаа эхилээ. Энэ ажалдаа советскэ хүнүүд жэлһээ жэл бүри улам ехэ амжалта туйлана.

Богонихон болзор соо манай орон хүсэн түгэс индустриальна социалистическэ гүрэн болоо. Сталинска табанжэлнүүдэй үедэ манайда эрхимэй эрхим заводууд, фабриканууд, электростанцинууд, шахтанууд баригдаа, промышленностиин тон шэнэ һалбаринууд байгуулагдаа. Таряашадай жэжэ ажахынууд дэлхэй дээрэ эгээн түрүү, эгээн томо ажахы болоод, эрхим зэргын техникээр зэбсэглэгдэнхэй.

Сүлөөлэгдэһэн арадууд хэды ехэ илалтануудые туйлажа шадаха байһаб гэжэ, социалистическэ байгуулалта хэды ехэ хүсэтэйб гэжэ бүхы дэлхэйдэ мэдээжэ болоо. Үмхирэн ялажа байгаа капиталистическэ байгуулалтада орходоо советскэ обществениэ, гүрэнэй байгуулалтын хэды ехэ һайн байһыень бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэн хаража мэдээ. Энэ хадаа немецко-фашистска булимтарагшадта эсэргүү Советскэ Союзай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ илангаяа эли тодоор харагдаа һэн.

Большевистскэ партиин хүтэлбэри доро бүхы советскэ арад Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда жаргаһан, тиигэжэ Октябрьска революциин туйлалтануудые аршалан хамгаалһан байна.

Советскэ хүнүүд гитлеровскэ булимтарагшадые бута сохёод, оронойнгоо арадай ажахые һэргээн бодхоожо, саашадань хүгжөөжэ эхилһэн байна. Дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ, промышленность болон хүдөө ажахые дайнай урда тээхи хэмжээндэнь хүргэхэ, тэрэ хэмжээень үлүүлэн гараха гэһэн зорилго советскэ арадай урда табигдаа. Большевистскэ партиин, агууехэ вождь нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро Советскэ Союзай ажалшад социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, ажахын болон культурна байгуулалтада шэнэ илалтануудые туйлаа. Бүри 1949 ондо бүхы промышленностиин валовой продукци 1940 онойхитой сасуулбал 41 процент урагшаһан байба. Дайнай хойто тээхи табанжэлэй һүүлшын жэлдэ промышленна продукци 1940 онойхидо орходоо 73 процент ехээр үйлэдбэрилэгдэһэн байха юм. Табанжэлые амжалтатайгаар дүүргэһэнэй ашаар манай ороной хүдөө ажахы улам саашадаа хүгжэһэн байна.

Мүнөө манай ороной арадуул коммунизмын агууехэ барилгануудые угаа ехэ эршэ зоригтойгоор бэелүүлжэ байна.

Энэ жэлэй үнгэрһэн һаранuудта манай ороной арадууд коммунизм байгуулха хэрэгтэ шэнэ һэнэ амжалтануудые туйлаа. СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые 1951 оной III квартал соо дүүргэлгын дүнгүүд тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Центральна статистическэ управлениин мэдээсэлые советскэ хүнүүд угаа ехэ омог баяртайгаар угтаа. Энэ мэдээсэл хадаа манай орон дотор ажалай бүтээсын улам ургалтые, арадай материальна болон культурна байдалай бүри һайжарһанине, манай социалистическэ Эхэ ороной хүсэ шадалай саашадаа бэхижэһэнине гэршэлэн харуулна.

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революци манай ороной бүхы арадуудай түүхэдэ шэнэ хуудаһа нээһэн байна. Ленинско-сталинска сэсэн мэргэн национальна политикын ашаар, агууехэород арадай ахадүүгэй туһаламжын ашаар, хаанта Россин национальна заха хизаарнууд байһан газарнууд советскэ засагай жэлнүүдтэ хүсэтэ социалистическэ республиканууд болоо. Энээнине манай Бурят-Монголой республикын жэшээ дээрэ тон эли тодоор харанабди. Бурят-Монголнай урдань экономическа болон культурна талаараа гээгдэнги хизаар байһан аад, мүнөө түрүү промышленностьтай, томо социалистическэ хүдөө ажахытай республика болонхой. Урдань ой тайгын шууяжа байһан газарнуудта мүнөө хүсэ ехэтэ заводууд, фабриканууд, электростанцинууд, шахтанууд байгуулагдаа. Республика соомнай олон тоото һургуулинууд, библиотекэнүүд, культурын байшангууд, улаан булангууд, театрнууд, клубууд хүдэлмэрилнэ.

Советскэ Союзай түүхэтэ илалтанууд хадаа уласхоорондын угаа ехэ удхашанартай. Советскэ Союзай агууехэ дүй дүршэлые хэрэглэн, арадай демократиин оронууд, Хитадай арадай республика, Германска демократическа республика шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлана. Демократиин болон социализмын хүсэн түгэс лагерь улам ургана, бэхижэнэ, эб найрамдалай түлөө тэмсэгшэдэй зэргэ улам үргэдэнэ.

Эб найрамдалай, демократиин болон социализмын лагерине толгойлон Советскэ Союз бүхы дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдал сахихын түлөө тэмсэнэ. Советскэ Союзай сталинска гадаадын политикые бүхы дэлхэйн ажалшад һайшаан дэмжэнэ.

Англо-американска империалистнууд шэнэ дай һүжэрөөхын түлөө, арад зонине богоолшолхын түлөө оролдоно. Тэдэнэрэй зэрлиг муухай политикые мүнөө арад зон бодото байдал дээрэ хаража байна. Англо-американска зонхилогшод буу зэбсэг яаралтайгаар бэлдэнэ, агрессивнэ блогуудые байгуулжа, сэрэгэй базануудые түхеэрнэ.

Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөө болон бэеэ даанхай байдалые хамгаалан, корейскэ арад империалистическэ булимтарагшадта эсэргүүсэн эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэнэ. Эрхэ сүлөөдэ дуратай корейскэ арадай тэмсэлдэнь Хитадай олон миллион арад ехэ туһа хүргэнэ. Хитадай, Кореяын арадуудай энэ тэмсэл хадаа Дальна Востогто аюулгүй байдал хангаха хэрэгтэ тон ехэ удхашанартай.

Эб найрамдал хамгаалха гээшэ дэлхэйн бүхы арадуудай нангин хэрэг мүн. Газар дэлхэйн бүхы хүнүүд Эб найрамдалай Пакт баталхые, буу зэбсэг хороохые, атомна зэбсэг хорихые, Корейдэхи дай болюулхые эринэ. «Эб найрамдал сахилгын хэрэгые арадуудай өөһэдынгөө гарта абажа, тэрээнине эсэстэнь хүрэтэр аршалан хамгаалаа һаань, амгалан байдал сахигдаха ба батадхагдаха» гэжэ нүхэр Сталин һургана.

Манай советскэ арад коммунизм байгуулха замаар этигэл найдамтайгаар дабшана.

Манай советскэ Эхэ орон мандаха болтогой!

Манай илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ Ленин—Сталинай парти мандаха болтогой!

Советскэ арадай агууехэ вождь нүхэр Сталин мандаха болтогой!

АГУУЕХЭ ОКТЯБРЬСКА СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕВОЛЮЦИИН 34 ЖЭЛЭИ ОЙДО ЗОРЮУЛАГДАҺАН БАЯРАЙ ЗАСЕДАНИ

Үсэгэлдэр, үдэшын 8 часта, Ленинэй орденто оперо ба баледэй театрын байшан соо партиина, советскэ ба ниитын организацинуудай түлөөлэгшэдэй хабаадалгатайгаар ВКП(б)-гэй обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, республикын Министрнүүдэй Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой ба ажалшадай депутадуудай Улан-Удын городской Соведэй баярай заседани болобо. Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 34 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай заседание ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой секретарь нүхэр В. П. Лисюткин нээбэ.

Советскэ Союзай Гимнын ирагуу һайхан аялга зал соо ханхинана. Заседаниин президиумдэ ВКП(б)-гэй обкомой бюрогой гэшүүд, республикын правительствын гэшүүд, городой предприятинуудай солото стахановецууд һуунад.

Нэрьемэ альгаташалгаар угтагдан хүндэтэ президиумдэ ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюро нүхэр Сталин түрүүтэйгээр һунгагдаба.

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 34 жэлэй ой тухайда ВКП(б)-гэй обкомой секретарь нүхэр Д. Ж. Жалсабон элидхэл хэбэ.

Баярай заседаниин дүүрэһэнэй һүүлээр Ленинэй орденто оперо ба баледэй театрын, госфилармониин артистнууд ехэ программатай концерт харуулаа.

ХҮГЖЭЛТЫН ЗАМААР

1950 оной сентябрь болотор Кударын аймагай Алтайн сомондо гурбан багахан колхозууд байһан юм. Томодхогдоһон колхозуудай үлүү һайн байһанине бусад колхозуудай жэшээ дээрэһээ ойлгожо, тэдэ гурбан колхозуудай гэшүүд колхозуудаа нэгэдхэхэ гэжэ шиидэһэн байгаа. Тиин, 1950 оной сентябрь һарада Алтайн сомондо Ждановай нэрэмжэтэ томодхоглоһон колхоз байгуулагдаһан байна. Тэрээнһээ хойшо тус колхоз хүгжэлтын замаар ниилээд ехэ алхам хээ. Жэшээнь, уһан тээрмэ ба уһаар хүдэлгэгдэн модо хюрөөдэдэг машина тодхоһон, 2 автомашина худалдан абаһан байха юм. Мүн үнгэрэгшэ хабартаа газараа һайнаар уһалһанай ашаар га бүриһөө дундаа зэргээр 12—13 центнер таряа хуряагаа. Таряа тушаалгаар гүрэнтэйгөө тоосоод, колхознигуудай ажалта үдэр бүхэндэ 2 килограмм ороохо авансаар хубаагаа. Колхознигууд Дамба Очиров ажалта үдэртөө 18 центнер, Дамдин Батомункуев—15, Балдан Баторов, Балмацырен Буянтуев гэгшэд 13—13 центнер ороохо абаа. Жэлэй эсэстэ колхоз ороохо баһа дахин хубааха юм. Энэ колхозой гэшүүд колхозойнгоо центрые шэнэ газарта болбосон түхэлтэйгөөр түхеэрхэ ба электрификацилха гэжэ байна. Томодхогдоһон колхозые дүршэлтэй түрүүлэгшэ нүхэр Цагадаев хүтэлбэрилнэ.

—Ойрын хэдэн жэл соо колхозоо бүри баян, колхознигуудаа бүри шанга шадалтай болгохобди. Хоёр дабхар гэрнүүдые барихабди, Ильичын лампануудые яларуулхабди,—гэжэ нүхэр Цагадаев хөөрэнэ.

Г. Дашиев.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

нүхэр С. П. Полункинние Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Бурят-Монголой АССР-эй гүрэнэй аюулгүйе сахиха Министрые милициин талаарнь орлогшо нүхэр Степан Петрович ПОЛУНКИНИИЕ түрэһөөр 50 жэлэйнь ба гүрэнэй аюулгүйе сахиха органуудта 20 жэл соо һайнаар алба хэжэ байһантайнь дашарамдуулан Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. ЛОБСАНОВ.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ город,
Соведүүдэй Байшан.
1951 оной ноябриин 6.

Жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ

Железнодорожно районой промкомбинат Октябрьска революциин 34 жэлэй алдарта ойе жэлэйнгээ түсэб дүүргэжэ угтаба. Тус комбинат октябрь һарынгаа программа 124 процент дүүргээ. Жэлэй эсэс хүрэтэр түсэбһөө гадуур 500 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилхэ байна.

Комбинадай коллектив эрхим хүдэлмэриингөө түлөө БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туг абаһан, 12 мянган түхэригэй мүнгэн шанда хүртэһэн байна.

Социалистическэ уялгаяа бэелүүлээ

«Металлоширпотреб» заводой коллектив Агууехэ Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ ороходоо, жэлэйнгээ түсэбые ноябриин 7 хүрэтэр дүүргэхэ уялга абаһан байгаа. Энээнээ болзорһоонь урид дүүргэһэн тухайдаа октябриин 13-да элидхэбэ.

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлжэ, шэнэ техникэ ба уралан нарижуулгын дурадхалнуудые хэрэглэжэ, тус завод жэлэй эхинһээ хойшо олон зуугаад мянган түхэриг алмаа.

Агууехэ һайндэрые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтан, заводой коллектив жэлэй түсэбһөө гадуур 175.000 түхэриг алмаһан, 22 мянга гаран түхэригэй материалнууд болон түүхэй эдүүдые алмаһан байна.

М. Гуляшинов.

Мүрысөөнэй хүсэн

Улан-Удын судно заһабарилгын заводой коллектив Агууехэ Октябриин 34 жэлэй ойн хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо абаһан дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна.

Заводой котельщигүүдэй бригада «Улан-Батор» пароходой корпусые энэ жэлэй эсэс хүрэтэр заһабарилжа дүүргэхын орондо октябриин 26-да дүүргээ. Бригадирнууд нүхэд Левагин, Зайцев, Таракановский, Шаханов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригадануудай котельщигүүд даалгабаря үдэр бүри 200—250 процент дүүргэнэ.

Угаа ехэ ашаа тээдэг, металлическа шэнэ баржые техническэ бүрин бэлэдхэлтэйгээр тушааһан ябадал котельнэ хайлуулгын цехын эрхим бэлэг мүн.

Заводой 71 хүдэлмэришэд жэлэйнгээ программые дүүргэжэ, агууехэ һайндэрые угтаба. 10 һара соо олохон хүдэлмэришэд жэлэйнгээ программые үлүүлэн дүүргэб. Слесарь нүхэр Воропаев октябрь һара соо 3 һарын норме дүүргэбэ.

А. Коротаева.

Байлдаанууд соогуур хатуужаһан, советскэ арадай авангард, манай илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ коммунистнуудай агууехэ парти, Ленин—Сталинай парти мандаха болтогой!

Манай колхознигуудай патриотическа ажал

Мүнөө Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 34 жэлэй ойе һайндэрлэжэ байнабди. Энэ агуухэ һайндэрые манай советскэ хүнүүд ажалай толотомо амжалтануудаар угтажа байна. Мүн манайшье колхозой гэшүүд ажахын болон культурна шэнэ дэбжэлтээр энэ революционно һайндэрые угтаба. Энэ хадаа большевистскэ партиин, советскэ правительствын ба эсэгэ Сталинай үдэр бүриин халуун анхаралай аша үрэ мүн.

Манай колхознигууд ниитынгээ малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын тула эдэбхи ехэтэйгээр ажаллажа, нилээд һайн дүнгүүдые туйлаба. Жэшээлхэдэ, гансахан энэ жэлэй туршада малаймнай тоо нилээд олошороо. Гансахан хониднай 2000 толгойгоор олошоруулагдаа. Ниитынгээ малда хүсэд хүрэхэ үбһэ, соломо, зелёнко, турнепс болон бусад тэжээл бэлдээбди. Мүнөө хонин һүрэгые олошоруулха, тэдэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ манай парти ба правительство анхаралаа угаа ехээр хандуулна. Манай колхозой гэшүүд хонин ажал хүгжөөхэ табан жэлэйнгээ түсэбые гурбан жэл соо дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна. Адуу малайнгаа тоое олошоруулхатаяа хамта ашаг шэмыень нилээд дээшэлүүлээбди. Мүнөө жэлдэ малажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха уялгата түсэбөө саг болзор соонь дүүргээбди. Хониной нооһо тушааха түсэбөө 100 процент дүүргэжэ, 100.000 түхэригэй олзо доход абаабди. Тэрэшэлэн мяха тушааха түсэбөө дүүргээд, ерэхэ жэлэй түлбэридэ авансаар 700 центнер мяха тушааһан байнабди.

Малай тоогой ургалта ба ашаг шэмынь дээшэлэлгэ имагтал малые типовой дулаан байрада байлгаһанһаа, малажалай хүдэлмэрие механизацилһанһаа дулдыдадаг гэжэ мэдээжэ. Тиимэһээ малаа һайн байраар хангаха, малажалай хүндэ хүдэлмэри механизациллха зорилго табигдаһан байна. Тиин энэ жэлдэ электрын хүсөөр үнеэ һааха, хонидой нооһо хайшалха аргатай болоһон, малай тэжээл бэлдүүлхын тула кормозапарник, силосорезкэ худалдан абаһан байнабди. Мүн бусадшье хүндэ хүдэлмэринүүд механизацилагдаа. Жэшээлхэдэ, тээрмэ, пилорама тодхогдоһон, таряа сэбэрлэлгэ ба сохилго механизацилагдаһан байха юм. Колхозно үйлэдбэриин хүндэ хүдэлмэрие механизацилһанай ашаар колхознигуудай ажал хүнгэдхэгдөө, ажалайнь бүтээсэ нилээд дээшэлээ. Үнгэрэгшэ зундаа племенной үнеэдэй гүүртэдэ электрын хүсөөр үнеэ һаадаг аппарат тодхогдожо, һаалишадай ажалай бүтээсэ ехэ болохоһоо гадна, олон һаалишад ондоо хүдэлмэридэ табигдаһан, үнеэн бүхэнһөө үдэрэй 3—4 литр һүн үлүү ехээр һаагдадаг болоһон байна.

Жэлһээ жэлдэ адуу малай олошоржо байһан ябадал типовой дулаан байрануудые олоор барихые эринэ. Гансахан энэ жэлэй эхинһээ хойшо 1100 үхэрэй байха 6 байра, 1500 хониной багтаха 3 байра, 200 адуунай 1 байра, 50 гахайн байра, 1000 тахяагай байха 1 байра шэнээр бариһан, бүхы хуушан байрануудые капитальнаар заһабарилһан байнабди. Тэрэшэлэн үхэрэй 12, хониной 21 ба адуунай 1 точкодо малшадай байха гэрнүүд һайнаар заһабарилагдаһан, шэнээр хушагдаһан байха юм. Тиихэдэ ажалшадай культурно-ажабайдалай эрилтые хангахын тула энэ жэлдэ малшадай гүүргэнүүдтэ хоёр бани баригдаа, хоёр гүүргэлэ радиоприёмнигууд тодхогдоо.

Колхозно центрые культурна болбосон түхэлтэй болгохын тула нилээд ехэ хүдэлмэри хээбди. Энэ зорилгоёо бэелүүлэн, колхозойнгоо центртэхи айлнуудай гэрнүүдтэ электрын гэрэл оруулһан ба радиофикацилһан байнабди. Энэ жэлэй туршада 15 колхознигуудай һууха шэнэ гэрнүүдые барижа дүүргээбди. Колхозой конторын хоёр дабхар байшан баригдажа, черепицээр хушагдаа.

Колхозой ба колхознигуудай материальна-тэниглэн байдал үдэр бүри һайжарна. Мүнөө жэлдэ колхознигууднай 2 мотоцикл, хэдэн оёдолой машина, колхознай «Победа» гэжэ хүнгэн автомашина ба бусад машинануудые худалдан абаа.

Энэ жэлдэ таряагаа муу бэшээр ургуулжа, баян ургаса хуряажа абаабди. Гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө үни хада, аймаг дотороо эгээн түрүүн 110 процент дүүргээд, ерэхэ жэлэй тарилгада хэрэгтэй үрһэ хаажа байнабди. Колхознигуудай ажалта үдэр бүхэндэ 2 килограмм орооһо хубаагаад, жэлэй эсэстэ дахин хубааха гэжэ байнабди.

Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые улам дээшэлүүлхын түлөө манай колхознигуудай имагтал патриотическа угаа ехэ хүсэл зоригтойгоор ажаллаһанай ашаар эдэ бүхы амжалтанууд туйлагдаа. Малшапастух Д. Цибиков, гүүртые даагша, һаалишан Б. Цыренова, хонишод Д. Сангажапов, Р. Базаров, адуушан Д. Сампилов болон бусад олон колхознигууд эдэбхитэй һайнаар ажаллажа, колхозойнгоо улам бүри хүгжэхын түлөө оролдонод. Манай колхознигууд туйлаһан амжалтаараа һанаагаа заахашье амарнагүй, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай, коммунизмын ба демократиин түлөө саашадаашье эршэмтэйгээр ажаллаха байна.

Б. Гомбоев,
БМАССР-эй Верховно Соведэй депутат, Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Хоца НАМСАРАЕВ.

Октябриин хүбүүн Октябрь

Эсэгэмни түмэршэ дархан
Заводой хүдэлмэришэн
Халуун хиһада шарагдаһан юм,
Хара хүлһөө адхаһан юм.

Эхэмни хүлһэншэ малшан
Худөөгэй таряашан,
Хүйтэн жабарта хүлдэһэн юм,
Хүл гараа һааритаһан юм.

Октябриин үдэр түрөөб,
Октябрь гэжэ нэрэтэйб,
Гушан дүрбэн наһатайб,
Гурбан ехэ түүхэтэйб.

Эдирхэн пионер болоо һэм,
Эсэгэ Ленини золгоо һэм,
Улаан галстук зүүгээ һэм,
Ута горн татаа һэм.

Арбан дүрбэтэй залуухан һэм,
Аба Сталини амаршалаа һэм,
Комсомолой гэшүүн болоо һэм,
Хубитай золтой байгаа һэм.

Хорин зургаан наһандаа
Коммунист партида оролойлби,
Бодотой үнэн ябаһандаа
Большевик нүхэдөөр хүмүүжээлби.

Хартан дайсантай тэмсэжэ
Хара шуһаяа адхаа һэм,
Эрхэ сүлөөгөө эдлэжэ
Эсэгэ ороноо хамгаалаа һэм.

Суутай баатар гэгдэжэ
Совет орондоо суурхаа һэм,
Соёл эрдэм шудалжа
Социализм байдал зохёолсоо һэм.

Хубитайб, золтойб, жаргалтайб,
Коммунизм мүнөө барилсанаб,
Хурдан хатуу зоригтойб
Хододоо илаха тангаригтайб.

Харыт манай амжалта!
Канал, шлюз, плотина!
Харыт манай илалта!
Хаалта, дамба турбина!

Мүнхэ шулуун һабануудаар
Мүрэн гол хүтэлэгдөө,
Түмэр бетон хаалтануудаар
Турбина динамо табигдаа.

Электрын ехэ хүсэнүүдээр
Эсэгэ ороноо хангханабди,
Баатар арадай гарнуудаар
Байгаалиин эрхэ барюулнабди.

Гол бүридэ гоёоһон
Город гоёор толорнол,
Үдэр бүридэ үндыһэн
Үндэр завод ербынэл,

Мандагар ехэ машинаар
Манай орон суурханал,
Хурса мэргэн эрдэмээр
Колхоз город холбогдонол.

Тала хуурай газарнууд
Таримал ойгоор бүрхөөгдөөл,
Нураһан губиин элһэнүүд
Ногоон хүрьһөөр хушагдаал.

Тольбо шэнэ үүлтэртэй
Томо малаар баяжанабди,
Тонно центнер хэмжээтэй
Тоһон шэмынь абанабди.

Хүдэр колхоз бэелүүлжэ
Культурын гуламта болгообди,
Үтэг зайгаар үрэжүүлжэ
Үлэмжөөр таряа хуряанабди

Дайнай түймэр шатаадаг
Дайсад хараад һүрдэг лэ,
Орон бүхэни толоруулдаг
Улаан тугууд мандаг лэ.

Бүхы дэлхэйн арадуудаар
Бүлэнэр түрэл болообди,
Эсэгэ Сталинай һургаалаар
Эгүүридэ нэгэн ханибди.

Эб найрамдал зохёолсохо
Эгээл тиимэ зоригтойб,
Эрхэ сүлөө бадаруулха
Эсэгэһээ гэрээд захяатайб.

Булад хурса гуурһаараа
Большевик солоёо бэшээ һэм,
Уран дархан гараараа
Октябрь нэрэеэ таряа һэм.

Минии зориг дэмжэлсыт,
Мэдэһэн танил нүхэдни!
Мэхэтэ дайсанаа даралсыт,
Мэргэн баатар арадни!

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бурят-Монголой Гүрэнэй Ленинэй орденто оперо ба баледэй театрын баригдажа байһан шэнэ байшан.

М. Минеевэй фото.

Бурят эхын баяр

1930 ондо Анна Будаевна Бубеева колхоздо ороһон юм. Колхозойнгоо баян, хүсэ ехэтэй болохын тулада тэрэ үеһөө хойшо нүхэр Бубеева шэн зоригтойгоор хүдэлмэрилнэ.

Анна Будаевна түрүү колхозница байхаһаа гадна, олон үхибүүдэй эхэ, ургажа байгаа үетэниие хүмүүжүүлэгшэ юм. Эгээн ехэ басагад Александра, Мария хоёрынь түрэл колхоздоо хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр Баргажанай аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой һүнэй-товарна фермын һаалишад юм. Басагад Наталья, Галина хоёрынь Уланай дунда һургуулиин ахалагша классуудта, басаган Вера, хүбүүд Николай, Степан гурбаниинь Бага-Уринска эхин һургуулида һурана. Бусад гурбан хүбүүдынь һургуулиин наһанда хүрөөдүй.

Анна Будаевна үхибүүдэйнгээ ерээдүйн түлөө айнагүй. Тэрэнэй үхибүүдэй баяр жаргалта эдир наһые, тэдэнэй бүри һайхан ерээдүйе советскэ арад хамгаална.

— Манай орондо эхэ хүн гээшэ дэлхэй дээрэ эгээн золтой хүн ю[illegible] —гэжэ Анна Будаевна хэлэнэ, [illegible] энэ хүн парти ба правительствы[illegible] бүгэдэ арадай анхарал оролдолго[illegible] хүреэлэгдэнхэй. Үхибүүдээ хүмү[illegible] жүүлхэ ябадалдамнай гүрэн туһа[illegible] на, материальна ехэ туһаламж[illegible] үзүүлнэ. Арбан үхибүүдые түрэж[illegible] хүмүүжүүлһэн намда «Эхэ герой[illegible] гэһэн хүндэтэ нэрэзэргэ, «Эхэ Г[illegible] рой» гэжэ орден СССР-эй Верхов[illegible] Соведэй Президиумэй хүндэлэл[illegible] грамота барюулгатайгаар олгогдо[illegible]

Октябрьска революциин урда т[illegible] харанхы, балар байһан бурят эх[illegible] нэртэ ажаһууха гээшэ хэсүү бэр[illegible] байгаа һэн. Гансахан Агуухэ О[illegible] тябрь эхэнэрые олон зуун жэлэй[illegible] дарлалтаһаа сүлөөлөө, тэрэниие о[illegible] ществын тэгшэ эрхэтэ гэшүүн бо[illegible] гсо.

Ноябриин 7-ной үдэр ажал[illegible] эхэнэрнүүт сүлөөтэ ба зол жарга[illegible] та ажабайдалай түлөө большев[illegible] стскэ партида, Советскэ Правител[illegible] ствода, бүхы прогрессивнэ хүн т[illegible] рэлтэнэй вождь ба багша нүх[illegible] Сталинда баясхалан хүргэнэ.

Д. Гыргенов.

Эрдэмтэдэй бүлэ

—Хүрөө, хүрөө,—гэжэ эрдэмтэдэй соведэй түрүүлэгшэ залихаанаар хэлэбэ. Диссертант бурят-монгол арадай үльгэрнүүд соохи социальна тэмсэл тухай хөөрэжэ үргэлжэлһөөр лэ байба.—Баран эли болоо—гээд профессор энеэбхилһэн налархай шарайгаар Елизавета Баранниковае адаглан хараба.

Һүүлээрнь үгэ хэлэһэн тусхай оппонентнэр—түүхын науканuудай доктор, Сталинска шангай лауреат профессор Окладников, филологическа науканuудай кандидат Алексеев гэгшэд залуу эрдэмтын хүдэлмэрие үндэрөөр сэгнэбэ.

Удангүй нюуса голосованиин дүнгүүдэй гарахада, нүхэр Баранниковада филологическа науканuудай кандидадай нэрэзэргэ олгогдоһон тухайда соносхогдоо һэн. Тэрээнһээ хойшо удаан саг үнгэрөөгүй. Нүхэр Баранникова түрэл Бурят-Монголдоо эльгээгдэжэ, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ педагогическа институдай багшаар томилогдоо. Залуу эрдэмтэ ород хэлэнэй кафедрада хүдэлмэрилхэ зуураа, олон жэлдэ һуража олоһон бүхы эрдэмээ, шадабари мэргэжэлээ бодото ажал дээрэ һайнаар хэрэглэхэ гэжэ эсэшэ сусашагүйгөөр оролдоно.

Нүхэр Баранникова научна х[illegible] дэлмэри эрхилхэһээ гадна олони[illegible] тын хэмжээ-ябуулгануудта эдэбх[illegible] тэйгээр хабаадалсана.

Эб найрамдалай тала баригш[illegible] дай республиканска конференци[illegible] делегадаар һунгагдаһан нүхэр Б[illegible] ранникова тэндэ иигэжэ хэлээ һэ[illegible]

—Бидэнэр амгалан ажалай з[illegible] нуудбди, дайн сэрэг манда хэр[illegible] гүй. Агрессорнүүдэй хорото мууха[illegible] аашануудта харюу болгон, Эхэ ор[illegible] нойнгоо хүсэ шадалые улам бэх[illegible] жүүлхэбди.

Имагтал Агуухэ Октябрьска со[illegible] циалистическэ революциин ашаа[illegible] дарлалтаһаа гараһан манай буря[illegible] монгол арад эрдэм гэгээрэлтэ[illegible] эрхэ сүлөөтэй, зол жаргалтай б[illegible] лоо. Тэдэнэй дундаһаа научна х[illegible] дэлмэрилэгшэд, багшанар, врачуу[illegible] геройнууд олооро урган гараа.

Тэдээнэй тоодо Баранниковтагша[illegible] бүлэ ороно. Елизавета Васильевнагай[illegible] дүрбэн эгэшэнэр дээдэ эрдэмтэй б[illegible] лонхой, мүн ахадань—Эсэгэ ор[illegible] ноо хамгаалгын дайнда хабаадал[illegible] һан, дүрбэн орденуудай кавал[illegible] Иннокентий Баранниковта энэ жэ[illegible] дэ филологическа науканuудай ка[illegible] дидадай нэрэзэргэ олгогдоо.

П. Борькин.

Агуухэ Октябриин хүндэлэлдэ

Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 34 жэлэй ойн хүндэлдэ социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлһэнэй ашаар, БМАССР-эй эдеэ хоолой промышленностиин Министерствын бүхы предприятинууд валовой продукци гаргаха жэлэйнгээ түсэб амжалтатайгаар дүүргэбэ.

Эб найрамдалай стахановска вахтада жагсаһан предприятинуудай—Корсаковска загаһанай заводой, Ехэ-Куналейн тээрмын, Уланай тээрмын, Кяхтын-Адагай тээрмын, Кабанскын аймагай эдеэ хоол[illegible] комбинадай, Үнэгэтэйн үрэ жэмэ[illegible] тэ-овощной заводой, Улан-Удын п[illegible] вын заводой коллективүүд жэлэй[illegible] гээ түсэбые ноябриин 2-то дүүрг[illegible] бэ.

1951 оной 10 һарын турша дото[illegible] тус Министерствын предприятинуу[illegible] түсэбһөө гадуур 1500 мянган түх[illegible] ригэй продукци үгөө, тиихэдэ октяб[illegible] риингаа түсэб 116,1 процент дүүр[illegible] гээ.

Г. Павлов.

Коммунизмын жабхаланта дуунууд

Цэдэн ГАЛСАНОВ.

1.

Манай орон дотор Коммунизмын жабхаланта дуунуудай илалта түгэлдэр аялгын хүнхинэн гараһанһаа хойшо, Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин болоһонһоо хойшо 34 жэлэй ой гүйсэбэ.

Агуухэ Октябриин анхан үлгы болоһон—Ленинэй город һаяхан ошожо ерээб. Шүлэг дуунууд соогоо урдань зүрхөөрөө таажа бэшэдэг байһан «Аврора» гэжэ суута крейсерые нюдөөрөө харахадаа, тэрэ крейсерэй героическа командые анхан революционно зам дээрэ бодхоолсоһон хуушанай большевик нүхэр Липатовай хөөрөөе шэхээрээ шагнахадаа, минии сэдьхэлдэ олохон һанал болонууд ороо.

Бүхы дэлхэйн ажалшан түмэнэй домог дуунуудта түнан оронхой түүхэтэ ехэ крейсер амгалан тэнюун Нева мүрэн дээрэ һүр жабхалантайгаар оршожо байна. Октябрьска революциин энэ нангин һуудые мүнөө Ленинградска уһан далайн училищиин соргой дорюун нахимовецууд ёһололто гурнмаар сахина. 1917 оной революционно флодой ба коммунизм байгуулгын үедэхи түрүүшын нахимовецуудай хоорондохи шуһа мяханай залгаа холбооe хараад үзэхэдэ, ямар нэгэн найдамжатай зүйл, этигэлтэй ушаралые, российска арадай революционно заншалай мүхэшэгүйе, советскэ арадай ерээдүй ойрын сагай лаб дүтэлһэниие эли годоор гэршэлнэ.

Эндэ, тус крейсерэй бишыхан музей соо, суута флодой түүхэтэй танилсахаг. «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курсын» нюурнуудһаа абтаһан алтан үгэнүүд ялараа, зүрхэндэ бүри шангаар хадуугдан ороно:

«Крейсер «Аврора» болбол өөрынгөө пушкануудай Зимнии ордон зүглүүлэгдэһэн нэрьелгээр октябриин 25-да шэнэ эрын — Агуухэ социалистическэ революциин эрын—эхиие мэдээсэн соносхоһон байна».

Мүн энэ үдэр тус крейсерэй радиостанцяар «Россин граждануудта» хандаһан большевигүүдэй хандалга тунхаглагдаһан юм.

Удаань, США ба Англиин шунахайнарай толгойлон ерэһэн арбан дүрбэн империалистическэ гүрэнүүдэй добтолгые залуухан Советскэ республикын сухариса сохихо ябадалда «Аврорын» габьяа мүн лэ ехэ.

Энэ айхабтар хүндэ хүшэр он жэлнүүдые, хүнэй хүсэнһөө галуур ехэ бэрхэшээлнүүдые Россин хүдэлмэришэн, таряашан, солдадуудай дабан гаража байха үедэ, «Октябрьска революциин дүрбэн жэлэй ойдо» гэһэн статья соогоо агуухэ Ленин коммунистическэ партиин ба ажалшан зоной асари ехэ эрмэлзэлые иигэжэ юрөөгөө бэлэй:

«Советскэ гүрэниие байгуулха ябадал **анхан эхилхэ**, иигэжэ бүхэдэлхэйн түүхын шэнэ эпохые, али бүхы капиталистическэ оронуудта дарлагдажа ба хаа-хаанагүй шэнэ байдал тээшэ, буржуазиие илаха илалта тээшэ, пролетариадай диктатура тээшэ, капиталай дарлалтаһаа империалистическэ дайнуудһаа хүн түрэлхитэниие абарха тээшэ ябажа байһан **шэнэ** ангиин господствын эпохые **анхан эхилхэ** зол жаргал манай хуби заяанда тудаһандань бидэнэр омогорхохо зэргэтэйбди, бидэнэр омогорхонобди».

Тэрэ гэһэнһээн хойшо тэбхэр гушан жэл үнгэрөө. Энэ омогорхолнай советскэ социалистическэ гүрэнэй байгуулгын он жэл бүхэндэ улам бүхэжэн хүгжэжэ эршэмтэй шанга зохёол хүдэлмэриин, гайхамшагта ажалай героизмын дуунуудай эхин аялга боложо ерээ. Энэ омогорхолнай Октябриингаа дайлалтануудые олон үнгын дайсадһаа хамгаалха хэрэгтэмнай хурса зэбсэг боложо үгөө. Иигэжэ манай орон ажалшан арадай эрэлхэг зоригой булаг, шэн габьяагай эхин урадхал болон суурхажа ерээ.

Манай арадай эрэлхэг зориг ба шэн габьяагай эшэ үндэһэниинь Эхэ орондоо үнэн зүрхэнһөө дуралһан советскэ патриотизм дээрэ, большевигүүдэй партиин сэсэмэргэн хүтэлбэри дээрэ эдеэшэн үрэжэнэ.

«Аврорын» анхан дэлдэһэн пушкын хажуула байхада, эхин түрүүн иимэнүүл һаналнууд хүн бүхэнэй догор гүрэдэг байһан бололтой.

2.

Ленинградай талмай, улица бүхэндэ ябахада, коммунизмын агууехэ барилгануудай дэлгэрэнгы ехэ картанууд үнгын шэрэ будагуудаар зурагдаһан байна. Дэлхэй дээрэ эгээл томо, эгээл һайхан стадион—Кировэй нэрэмжэтэ айхабтар ехэ ногоон стадион — Балтийска далайн эрьедэ түхеэрэгдэнхэй. Энэ стадионой баруун дали дээрэһээ саашаа харахада, революциин үедэ большевистскэ партиин хэрэм байһан Кронштадт сайбалзан харагдана; наашаа харахада, мүнөө үедэ амгалан тайбан байдалай хэрэм болоһон агуухэ барилгануудые зураглан харуулһан аржагар ехэ карта задарна.

Энэ картын улаан, хүхэ шугам һудаһа дамжан, домогто һайхан мүрэнүүд— Волга, Дон, Днепр, Аму-Дарьягай эрье хүрэтэр, һураг солоёо гараһан Сталинград, Красноводск, Куйбышев, Каховка ба бусад олон городууд хүрэтэр заатагүй ошохо дуран хүрэнэ.

Харин, тушаан болоходоо, нэгэ уранһайханай зурагламал журнал гартамни орожо, минии дура хүсэлые тэрээхэн зуура ханааба. Эдэ журнал дээрэ нэгэ бэшэг уншааб. Хэнэйшье бэшэһэниинь мэдэгдэнэгүй: гартабилгагүй байба. Бүри Днепрострой дээрэ суурхаһан ба мүнөө Волго-Дон дээрэ суурхажа байгаа мэргэжэлтэ монтажнигууд—запорожско хасагуудай үрэ һадаһан—Иван Запорожченко, Николай Полевод, Павел Недайхлеба гэгшэдшье бэшэжэ болоо залам! Али солото экскаваторщик Василий Лямин, суута водолаз Василий Журкин, эрхим учетчица Любовь Шакина гэгшэд бэшээ ха гү?! Үгышье һаа, манай нютагаархин, Байкалай үмэнэхи басагад — Днепрын эрьедэ түрүүшын үрэмдэлгын багана байгуулалсаһан тагналгын группын толгойлогшо инженер, Сэлэнгын аймагта түрэһэн Анна Эрдынеева[illegible] арбан найматайнууд барилгашад-штукатурнууд, мүнөө экскаваторщигууд болохоёо курсада һуралса[illegible] жа байһан Баргажанай багаса[illegible] Дулма Халтаева, Зэдын багаса[illegible] Соня Гармаева гэгшэдшье бэшэж[illegible] болоо. Бүри магадшьегүй.

Мүн энэ бэшэгтэ адрес гэжэ ба[illegible] хагүй: советскэ хүн бүхэндэ га[illegible] шаглагданхай.

«Хүндэтэ хани нүхэдүүд!» — гэ[illegible] тэрэ бэшэгэй эхин мүрнүүд зүр[illegible] хыемнай халуун ульһаар жэгнэ[illegible] ороно.

«...Хэншье зэргэтэй байгаа һаа, хаанашье ажаһуугаа һаа, таана[illegible] мартаагүйт, һанажа ябанат: 195[illegible] оной августын 21-дэ «Правдада[illegible] толилогдоһон, бүхы орон дотор ра[illegible] диогоор тунхаглагдаһан, Волг[illegible] дээрэ Куйбышевска гидроэлектро[illegible] танци байгуулха тухай СССР-э[illegible] Министрнүүдэй Соведэй тогтоо[illegible] амяа даран уншаа һэнга... «Волга[illegible] мүрэн дээрэ Сталинградска гидро[illegible] электростанци байгуулха тухай[illegible] Прикаспиин районуудые уһалха б[illegible] уһажуулха тухай» августын 31-нэй[illegible] тогтоол уншахадаа, баярлажа зүр[illegible] хэеэ хэды уяраа һэмта?!. Удаань[illegible] Аму-Дарья — Красноводск хооро[illegible] дохи Главна Туркменскэ канал[illegible] байгуулха тухай, баруун Туркме[illegible] ниин Прикаспийска талын урда[illegible] районуудые болон Кара-Кум гу[illegible] биин баруун хубиие уһалха ба[illegible] уһажуулха тухай; Днепр мүрэн[illegible] дээрэ Каховско гидроэлектростан-

Орденто заводой түрүүшүүл

...нер, капитан-лейтенант Ни... Герасимович Вахрушкин ...й орденто Улан-Удын паро...гонно заводой шэрэм шуд... цехын начальник юм. ...өө шэл оройтой, үргэн ...ндэр ехэ цех соогуур яба... Николай Герасимович олон ...хүдэлмэришэдэй хэжэ бай...умэнүүдые анхаралтайгаар, ...урса нюдөөр харана.

...ановка-комсомолка формов... Анна Русанова коммунизмын ...барилгануудай тусхай за... бэелүүлнэ. Хүдэлмэриингөө бүхыдэнь шахуу цех соогоо ...дэг инженер Вахрушкин Ан...эргэдэ ошожо, хэһэн хүдэл... ...ень һайнаар шалган харана. ...асаганай хэһэн формонууд нэ... миллиметрээр хазагайрнагүй, ...аа нарин зүбөөр хэгдэһэн ...

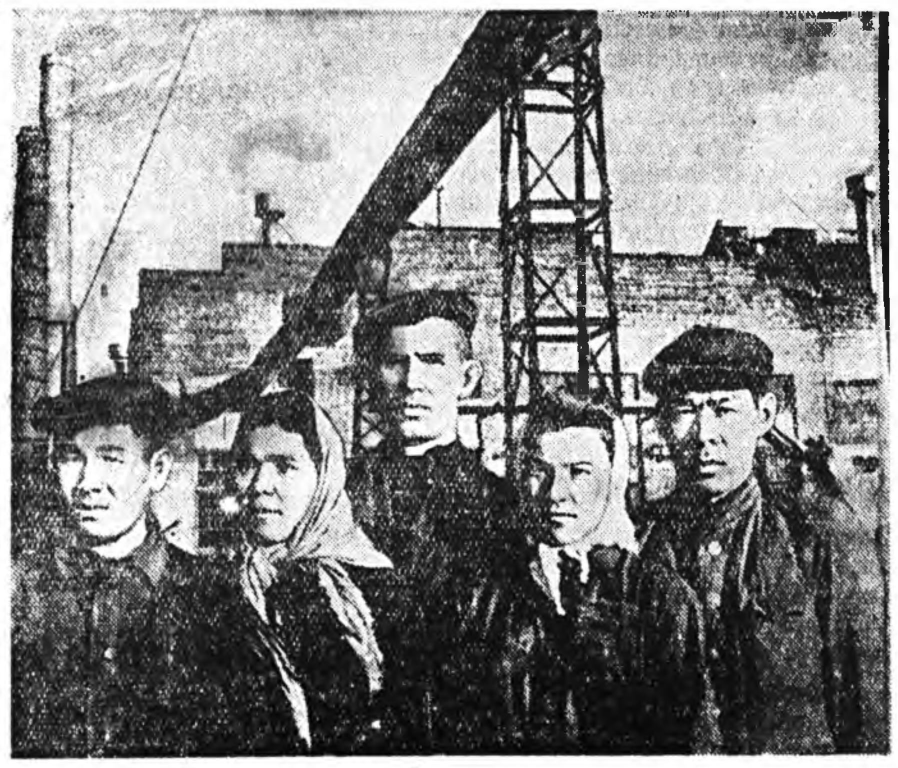
...цехын гайхамшагта хүнүүд ...паровозуудай элдэб деталь... бүтээнэ. Түрэл Эхэ ороной... газар нютагуудай түмэр за...гүйлдэдэг паровозуудай де...уд эндэ хэгдэнэ.

...ановец-формовщик Василий ...онович Видменкын бригада ...гээ түсэбые 170 процент ... Бригадын хүнүүд парово...ари ехэ цилиндрнүүдые бү...ргана. Бүтээһэн продукцияа ...кранаар эльгээнэ, тиин тэ...индрнүүд манай Эхэ ороной ...адалые хүгжөөхэ хэрэгтэ ...рэ бэелүүлдэг гайхамшагта ...зуудта табигдана.

...ин технолог Иван Иванович ...хүдэлмэрилжэ байһан хү... дэргэдэ ошожо, хэһэн юу...нигта һайнаар шалгана. Энэ ...лэдбэриин технологие нарин ...сахина.

...ехэ Октябрьска социалисти... революциин 34 жэлэй ойе нэ... түрэтэйгөөр, ажалай шэнэ ...шагта бэлэгүүдээр угтажа ... энэ цехын стахановецууд — ...абэшэ большевик, обрубщик ...идра Красикова, шудхаг...емен Гордеев, Аюши Нико... ...астернууд нүхэд Дашидондо... ...истицин, халаанай начальник ...ндр Шулимов гэгшэд нор... ...00 процент хүрэтэр дүүргэнэ. ...цех соо манай Эхэ ороной ...цануудай түлөөлэгшэд бии, ...хүдэлмэришэдэй эбтэй һай... ...гээшэ. Казах Николай ...ов, ород мастер Нестеров, Александр Гладун, бурят Николаев, татарка Раиса ...лина, мордвин Тютина гэг... ...цехтэ һайнаар хүдэлмэрил...

...шудхалгын цех заводойн...

гоо дамжуулгын Улаан тугые барижа, социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана.

Цехын начальнигай орлогшо техник-лейтенант Рабданов цехын дайшалхы орган — «Шудхагша» гэжэ ханын газетын редактор юм. Эндэ цехын үдэр бүриин гайхамшагта амжалтанууд таһаралтагүйгөөр харуулагдана. «Дайшалхы хуудаһанууд» хододоо гаргагдана.

Энэ цехтэ партийна 5 группа бии, 28 агитатор хүдэлмэрилнэ, олон хүнүүд «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курс» шудална. Пропагандист инженер нүхэр Рабданов политкружогто бурят хэлэн дээрэ лекцинүүдые уншадаг юм. Тэрээнһээ гадна, олон хүнүүд үлэшын дунда һургуулида, мүн түмэр замай техникумдэ һуралсана. Инженернүүд болохо дуратай хүнүүд залуушуулай дунда ехэ олон юм.

—Манай ажалай амжалтанууд болбол олониитын дунда ябуулагдадаг политическэ хүдэлмэриин аша үрэ мүн,—гэжэ цехын начальник нүхэр Вахрушкин хэлэнэ.

Цехын партийна организаци агитационно-ниитын хүдэлмэрие үргэнөөр ябуулжа, социалистическэ, мүрысөө хүсэтэйгөөр дэлгэрүүлжэ шадаа.

Цехын коллектив жэлэйнгээ түсэбые дүүргэжэ, 260 мянган түхэригэй алмалта хэбэ. Энэ жэлэй эсэс хүрэтэр олон зуун тонно шудхалга түсэбһөө гадуур үгэхэ гэһэн уялга абаа.

—Манай цех уялгаяа үлүүлэн дүүргэхэ байха — гэжэ парторг Гринчук этигэл найдабаритайгаар хэлэнэ. Цехын командирнууд станогуудай бүрин бүтэн байха ябадалда, тэдэнэй техническэ байдалда ехэ анхарал табина. Заһабариин группанууд байгуулагдаа, тэдэнь бүхы халаануудые бүрин хангана.

Энэ цех соо 7 бригада «Эрхим шанарай бригада» гэһэн нэрэ абаа. Голоһо гаргалга 1950 онойхитой сасуулхада хоёр дахин бага болгогдоо.

Паровозо-вагонно заводой парткомой гэшүүн, цехын начальник нүхэр Вахрушкин ба цехын парторг нүхэр Гринчук гэгшэд коллектив соогоо ехэ хүндэтэй юм. Тэдэнэр ажалшадай ажана тэниглэн байдал тухай большевистскэ партиин ба советскэ правительствын табидаг заабаринуудые бэелүүлэн, хүдэлмэришэдэй эрилтэнүүдые һайнаар хангана. Энэ цехын коммунистнууд үйлэдбэридэ түрүү үүргэ бэелүүлнэ, комсомольско организаци залуушуулые Ленин — Сталинай партиин агуухэ идеянуудаар хүмүүжүүлнэ.

Агуухэ Октябриин хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо абаһан уялгануудаа энэ цехын коллектив нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ленинэй орденто ПВЗ-тэй шэрэм шудхалгын цехын эрхим стахановецууд: (зүүн гарһаа) завальщик А. Бадеев, обрубщик А. Красикова, формовщигуудай стахановска бригадын бригадир В. Видменко, формовщица А. Русанова, обрубной пролёдой мастер Б. Дашидондоков.

Д. Дамбаев.

Ахалагша матрос Бадмаев

...эр, Номгон далайн уһан ...манай агуухэ Эхэ оро...хилые хамгаалнабди. Ма... ба флот коммунизм бай...байгаа героическа арад... ...та эб найрамдал хамгаал... ...на.

...сэрэгшэдэй бүлэ соо элдэб ...льностиин ба мэргэжэлэй ... бии. Бурят-Монголһоо ...хүбүүд манайда олон. Ни...енович Бадмаев тэдэнэй ...бии. Нүхэр Бадмаев сэрэгэй албанда Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозһоо ерээ юм. Тэрэ хадаа нютагтаа байхадаа ВЛКСМ-эй айкомой гэшүүн, комсомольско эхин организациин секретарь байжа, өөрынгөө түрэл колхозые бэхижүүлхэ, хүгжөөхэ хэрэгтэ, залуушуулые коммунистическэ партида, агуухэ Сталинда үнэн сэхээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа, мэргэжэлээ зорюулаа.

Нүхэр Бадмаев жаяг зарщам һайнтай, үнэн сэхэ, үүсхэлшэ хүн байһанаа харуулаа. Ахалагша матрос Нима Бадмаев сэрэгэй ба политическэ бэлэдхэлэй отличник тула командованиин баясхаланда хэдэн дахин хүртэһэн байна.

Агуухэ һайндэрые энэ уһан сэрэгшэ һуралсалдаа шэнэ амжалтануудые туйлан угтаба.

Иигэжэ бурят-монгол арадай хүбүүн инаг түрэл Эхэ орондоо алба хэжэ байна.

И. Ожигов, 2-дохи статьягай старшина.

Жамсо ТУМУНОВ

ДЭЛХЭЙН ҮНЭНШЭ ХҮНҮҮДТЭ

Дэлхэйн үнэншэ хүнүүд,
Ажалша ехын хүбүүд.
Дуулагты,
энэ хэлэнэ солдат,
Гитлерэй алууршадые даралсаад,
Түрэл городтоо бусаһан,
Паровозно деподо ажаллаһан.
Һурагты,
юунэй түлөө ши,
Элсүүлэн өөрынгөө шадабарии,
Урагшатайгаар ажалланабши гэжэ,
Хамаг бүхы хүсэеэ үгэжэ.
Хэлэһүү,
советскэ хүнүүдтэ,
Тэдэнэй ехэ хэрэгүүдтэ
Зорилгогүй хэгдэһэн юумэнүүд
Байдаггүйл огто, нүхэдүүд.
Этигэгты,
ажалланаб сэдьхэлһээ,
Мүрысэн хани нүхэдтэеэ,
Советскэ оронойнгоо түлөө,
Коммунизмын алхаса түргэдхөөн.
Мэдэнэт,
манай Эхэ орондо,
Эзэрхэг дайнай хэрэгтэ
Нэгэшье мүнгэн табигдадаггүй,
Нэгэшье хүн ажалладаггүй.
Һайшаагты,
эбые батажуулгада,
Эрхэ сүлөө мандуулгада
Манай орон юугээшье
Гамнадаггүй, хэзээшье.
Зүгөөр,
атлантическа блогой,
Зэбсэгтэ хүсөөрөө убайгүй
Орондомнай добтолоо һаань,
Сохихобди даран, урдаһаань.
Мэдээжэ
багшымнай хэлэһэн үгэ, —
Советскэ гүрэнэй һүр ехэ:
Тэрэнэй гарта—атомна хүсэн,
Дайсанай добтолгые дараха гэһэн.
Үнэншэгты,
би деподоо
Ажалланаб, эрмэлзэн хододоо,
Арадайнгаа хүсые арбидхан,
Амгалан тайбание батадхан.
Эринэб
таанад бүхэнһөө,
Дэлхэйн үнэншэ нүхэдһөө,
Сэдьхэлэйм үгэ дуулахые —
Дай үүдхэгшэдые нисуулхые.

——⊙——

Эрхим коллективүүд

Октябрьска революциин 34 жэлэй ойе Улан-Удын пристаниин коллектив октябрь һарада ашаа зөөхэ түсэбые дүүргэлгээр угтаба. Нүхэр Федяшев капитантай «Валерий Чкалов» пароходой команда навигациин жэлэй түсэбые октябрь һарада дүүргэһэн байна. Энэ пароходой команда үшөө II кварталай Бүхэсоюзна мүрысөөнэй дүнгөөр, гол мүрэнэй флодой Министерствын 3-дахи шан ба дамжуулгын вымпел абаһан байха юм.

«Сивков» катерай команда навигациингаа түсэб үлүүлэн дүүргэһэнэй түлөө Министерствын Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэбэ.

Ашаа зөөлгын үные түсэбөөр хараалагдаһанда орходоо 7 процентээр химдаруулжа, үнгэрһэн 9 һара соо 465 мянган түхэригэй арбилалта хэгдэһэн байна.

Ханинар

Дэлхэйн олон миллион залуу үетэн хоорондоо халуун хани барисаатайгаар эб найрамдалай, энхэ жаргалай түлөө, дайнда эсэргүү эрид шууд тэмсэнэ. Африкын аяан хара негр хүбүүншье, эрхэ сүлөөдэ дуратай Грециин солдалшье, гартаа буугаа бариад тэмсэжэ ябаа Ким Ир Сенэй сэрэгшэ-басаганшье, агуухэ коммунизмын барилга дээрэ хүдэлмэрилэгшэ Волгын эрьеын ород хүбүүншье —бултадаа золтой арюун үглөөдэрнай өөһэдымнай гар соо гэжэ һайн мэдэнэ. Эгээл иимэһээ тэдэнэр аялга нэгэдэн дуулана бшуу:

Олон арад зонуудай
Үхибүүд жаргалаа бэдэрэн,
Эдэ шэрүүн жэлнүүдтэ
Эрэлхэг тэмсэхээ жэгдэрээ.

Орон газар бүхэндэ
Океан далай дээрэ
Хэн хүн залуу бэ,
Гараа үгыта,
Хамта жагсыт мантай!

Эблэл тухай дууланад лэ
залуушуул,
Залуушуул, залуушуул.
Энэ дууе хорихогүйш,
алахагүйш!
Алахагүйш, алахагүйш!

Дуунуудымнай
Дабтанал эбтэй
Бүхы дэлхэй.
Энэ дууе хорихогүйш,
алахагүйш!
Алахагүйш. алахагүйш!

Эдир залуу үетэнэй һүр хүсые, тэдэнэй эрид шиидхэбэрие энэ зун үнгэрһэн Бүхэдэлхэйн залуушуулай Берлинскэ фестиваль айхабтар тодоор харуулаа. Мүн энэ хани барисаае бидэнэй урда бэйгааша бишыхан бэшэгшье баһал тодоор гэршэлжэ үгэнэ. Манай Бурят-Монголой республикын Баунтын аймагай Багдаринска хүүгэдэй байшангай үхибүүдтэ аяар холын Хемниц городһоо (Германска Демократическа Республика) һурагшад иигэжэ бэшэнэ:

Хүндэтэ пионернүүд болон комсомолецууд!

Германска Демократическа Республикаһаа нүхэдэй халуун мэндые хүргэнэбди. Бидэнэр танай ород арадай хүгжэм шагнажа, ехээр гоёшоонобди. Танай ород хэлэ шудалнабди, удангүй таанартаяа түрэлхи хэлэн дээрэтнай хөөрэлдэдэг болохобди. Бидэнэр Советскэ Союзай карта зураад, тэрэнэй хилые, гол горхонуудые, хада ууланuудые, город, деревнинүүдые тэмдэглээбди. Танай Улан-Удые оложо, улаанаар хүреэлээбди. Һургуулиингаа ажабайдал тухай дэлгэрэнгыгээр бэшэжэ байгты. Бүхы Хемниц городой пионернүүдэй зүгһөө таанар — нүхэдөө амаршалагша Ирмгард.

Энэ бэшэгыень абамсаараа хүүгэдэй байшангай үхибүүд немецкэ хэлэ шудалха гэжэ шиидэнхэй. Холынгоо нүхэдтэй бэшэг абалсажа, һонинуудаа хөөрэлдэхэ зуураа, тэдэнэр эб найрамдалай хэрэгтэ өөһэдынгөө оруулалта хэжэ байһые һайса ойлгонод.

Манай республикын бэшэ бэшэ һургуулинуудайшье (жэшээлхэдэ, Улан-Удын № 3, 4, 65, 67 һургуулинуудай) үхибүүд Хитадай, Чехословакиин, Болгариин болон арадай демократиин бусад оронуудай һурагшадаар бэшэг абалсадаг болонхой. Тэдэнэй хани барисаа үдэрһөө үдэртэ улам бэхижэхэнь бата найдамтай.

Ч. Намжилов.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүүгэдэй Багдаринска байшанта хүмүүжүүлэгдэһэн, 5-дахи класоай һурагша, пионерка Таня Лягушан Германска Демократическа республикын Хемниц городой һурагшадай эльгээһэн бэшэг уншажа байна. Хажуудань немецкэ хэлэ заадаг багша Надежда Михайловна Родионова.

М. Миневэй фото.

Түрэл Москвагаа шагнана

Мухаршэбэрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ (Сутай) колхоздо 50 ватт хүсэтэй радиоузел ашаглалгада оруулагдаба. Колхознигуудай 140 гаран гэрнүүдтэ радио дуугарба. Калининайхид гэртээ һуугаад орон дотороо ба хилын саана болодо байһан һонинуудые дуулаха аргатай болоо. Тэдэнэр мүнөөдэр Улан-Удэһээ ба Москваһаа хэгдэһэн дамжуулгануудые шагнана.

Хорнин леспромхозой Зүүн-Хуурай гэжэ посёлогто 100 ватт хүсэтэй радиоузел хүдэлмэрилжэ эхилбэ.

Б. Самбуев.

...-Украинска канал, Хойто... канал байгуулха тухай ба ... урда районуудай болон ... хойто районуудай газар... уһалха тухай; Волго-Дон...ходно канал байгуулха ба ... болон Сталинградска ...ууудтахи газар уһалха ту...рга документнүүд хойно... гараа һэм шуу.

..., арад зоной ажана жар..., элдин элүүрэй түлөө ...ие хубилгаха гэһэн агуу...инска түсэб дэлхэйн нюдэн ...бойжо гараа һэн.

...харыт: сталинска сэсэ...үхаан бодолһоо сэсэглэн га... гайхамшагта шиидхэбэ... үгэ бүхэниинь үнэн хэрэг ...эдэ асари ехэ түсэбүүд хэ...иллион кубометр малтамал ...эдэн миллион кубометр та... бетон, плотина хаалта...эгсэ нюрганууд, канал һу... шууд шугамууд болон ...байна.

...өө хэмжүүрээр хэдэ хэдэн ...э гүрэнүүдэй территориин ...ар дээрэ советскэ индуст...гайхамшагта оньһон механиз...эб найрамдалай машина...дэлжэ байна. Таанар элэ ... барама агрегадуудые мэ...ойт.

...ябадаг экскаватор —энэ ...ы машинануудай баатар! ...ка метр хэмжүүртэй уд...эн 75 метрын ута үлгүүр ... табан дабхар гэрэй шэ...ан томо бэетэй юм. Энэ ...нэгэ инженер, нэгэ машинист хүтэлбэрилжэ, 8 час соо 40 метр ута канал малтаха байна. Баһа «Колосс» гэжэ экскаваторые абаад үзэе. Энэ ехэ механизм 9—10 дабхар гэрэй шэнээн аад, 1.054 тонно шэгнүүртэй, 58 мянган ондоо хуби детальнуудтай, 44 мотортой. Энэ агрегадай хүсэн 6 мянган киловатт час гэхэ гү, нэгэ дундуур шаг городые гэрэлтүүлхэ хүсэтэй бүхэли электростанциин зэргэ юм. Хоног соогоо 20 мянган кубометр гү, тайлбарилхада, 40 ута поезд болохо шорой малтажа хаяха шадалтай байна.

Эдээнһээ үшөө хүсэтэй абарга ехэ машинанууд бии. Тэдэнэйнь нэгэн — земснаряд — 1000 кубометр шорой час соо малтажа хаядаг, 7000 мориной хүсэтэй электрическэ моторнуудтай юм. Хоног соо иимэ земснаряд мянгаад шахуу вагон шорой хаалта дээрэ ябталан үгэдэг байна. Энээние гар хүдэлмэритэй жэшээ һаа, 35 мянган хүдэлмэришэн ба 15 мянган мориной хэхэ ажалые гансаараа бүтээжэрхихо ушартай болоно.

Агуухэ эдэ барилгануудта хэдэн арбаад миллион тонно бетон хэрэгтэй болохонь мэдээжэ. Энэ угаа хэсүү хүдэлмэрие хүнгэлхын тулада, манай советскэ эрдэмтэд ба инженернүүд шэнэ, сүм механизированэгдэһэн электрическэ бетонно заводуудые түхеэржэ үгөө. Иимэ нэгэ заводой торхынь үндэр 7—8 дабхар гэрэй шэнээн, бүтээсэнь—час соо 20 вагон бетон болоно. Эндэ мянил наймахан хүн ажаллажа байха юм.

Манайда шэнэ мэргэжэлтэд, шэнэ хүнүүд урган гараа. Тэдэнэй нэрэ — механик, скреперист, экскаваторщик, багермейстер, электрик, земнарядай машинист, водолаз..

Дэлхэй дээрэ хаана, ямар орондо иимэ хүсэн, иимэ техникэ, энээние эмээллэхэ шадабаритай хүнүүд байхаб!».

Тус бэшэг уншажа дүүргээгүйб, эндэ би өөрөөшье обёоронгүй бодолгодо баригдан байбаб.

Коммунизмын жабхаланта дуунууд хүнхинэн байна.

3.

Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин ойн үдэртэ манай советскэ арад болбол агрессорнүүдтэ ба шэнэ дай үүдхэгшэдтэ эсэргүү, эб найрамдалай түлөө, демократи ба социализмын түлөө тэмсэжэ байгаа бүхы дэлхэйн арадуудта ахадүүгэй халуун баяр хүргэнэ.

Дэлхэйн ажалшан арад манай ороние эб найрамдалай бата бэхи тулгуури мүн гэжэ, хамаг һанал бодолоо, зүрхэ сэдьхэлээ коммунизмын маяк тээшэ, Москва, Кремль тээшэ, эб найрамдалай илагдашагүй һүртэ туг баригша агуухэ багша Сталинай зүгтэ хандуулна.

Дэлхэйн ажалшан арад мэдэнэ:

1942 оной ноябрьда, Сталинград шадар гитлеровскэ юнуулша армие хүреэлэн бута сохихо операциин эхилхэһээ урда гээхэнэ, нүхэр Сталинай стол дээрэ Узбекистанда Фархадска гидроэлектростанци байгуулха проект баталагдаад хэбтэжэ байгаа һэн;

1943 оной үбэл, дайнда дэлхэйн бүмбэрсэгэй табанай дүрбэн хубиин татагдан ороод байһан үедэ, советскэ хүнүүдэй дундаһаа «Бүхы хүсэеэ фронтдо!» гэһэн уряалай ханхинан байһан үедэ, Голодно (Үлэн) талые уһалха ба бүхы Узбекистание электрын гэрэлээр хангахын тулада Фархадска гидроэлектростанциин барилга эхилээ һэн;

Тиигэжэ, февралиин яһан хуудаһаар үлеэмэ ягяа хүйтэн жабар соогуур, секунда соо хорин метр болохо дошхон шэмэрүүн һалхи үһэрин советскэ хүнүүд бүгэдэарадай угаа ехэ барилга захалжа, түрүүшын шаантаг хүйтэн газар уруу сурд байса шаагаа һэн;

1944 оной июльдэ, газетэнүүд дээрэ Советскэ Армиин илалтын сводконуудай тунхаглагдажа байхада, «Эхэ — героиня» гэжэ хүндэтэ нэрээргэ бии болгохо тухай декрет гараа һэн;

Берлинэй рейхстаг ородой туулганай даасатайе үшөө үзөөдүйхэн байбашье һаань, Москвагай тэнгэреэр, манай Эхэ ороной тэнгэреэр баярай салюдай мянган мүнгэн галнуудай сасаран байха хоорондуур манай оронда эб найрамдалай эхин һабагша барижа түрэһэн үхибүүдэй хонгсо энеэдэн дуулдаа һэн.

Иигэжэ, бүри дайнай буунуудай замхаадүй байхада, коммунизмын гуламта болоһон манай социалистическэ Эхэ орон эб найрамдалай нангин хэрэгтэ зорюулһан шэнэ барилгануудаа захалһан юм.

Мүнөө харахада, Калининградһаа Курильска аралнууд хүрэтэр, Хойто полюсһоо Севан нуур хүрэтэр Эхэ ороноймнай ута холо, үргэн уужам дээгүүр шэнэ барилгануудай модон, һуури фундаментнууд жэрын зурын бодоно. Эдэ ехэ зохёохы һайхан ажалые манглайлан, Волго-Донской каналай барилга дүүрэхэеэ байна. Сталинградһаа Камышин хүрэтэр, Чкаловһаа Илек хүрэтэр баян үрэмэл колхозно ургасые халхалан хамгаалһан ой модоной таримал полосанууд ногоорсн гонзойно. Хатажа үхэһэн Кара-Кумай хайр элһэн дээгүүр шэниисын алтан долгин намхайжа, сэсэглиг ногоон сад ургахань холо бэшэ болоо!

Дэлхэйн ажалша арад энээние мэдэжэ, хаража, ойлгожо байна.

Гушан жэлэй саада тээ Владимир Ильич Ленин иигэжэ бэшээ һэн:

«Империалистска дайн сооһоо, империалистска дэлхэй сооһоо газар дээрэхи **түрүүшын зуу миллион хүнүүдые түрүүшын большевистскэ революци** татан абажа гараа. Удаадахи революцинууд тиимэ дайнуудһаа ба тиимэ дэлхэйһээ бүхы хүн түрэлхитэние татан абажа гараха».

Агуухэ Ленинэй гениальна үгэнүүд мүнөө амиды бэетэйгээр бодожо байна!

Империалистнуудай үүдхэһэн дэлхэйн хоёрдохи дайнай ябаса соо Советскэ Союз болбол гитлеровскэ Германи ба империалистическэ Японие бута сохёод, империалистнуудай богоолшолгоһоо хэдэн зуугаад миллион хүнүүдые сүлөөлөө. Энээнэй эсэстэ — Лейпцигһээ Кантон хүрэтэр, Софиһаа Пхеньян хүрэтэр угаа ехэ газар дайда социализмын зам дээрэ бодоо. Советскэ арадай ахадүүгэй халуун туһаламжа доро Хитад, Польша Чехословаки, Болгари, Венгри, Румыни, Албани, Германска Демократическа Республика баясхаланта жаргалта ажабайдалаа зохёожо байна.

Америка ба Англиин бузагай хара империалистнууд мүнөө дэлхэйн шэнэ дайнда галзуугаар бэлэдхэжэ байна. Теэд энэнь бүтэхэгүй! Хэрбээ арад зоние империалистнуудай мэхэлжэ, дайн сэрэгтэ татажа оруулаа юм һаань, энээнэй эсэстэ бүхы дэлхэй бүхэлеэрээ сүлөөгэй туяагаар гиихэ байха!

Энээние Эбэй Пакт баталха тухай Хандалга доро табигдаһан 562 миллион гар табилганууд бата нутаар гэршэлнэ.

Энээние Советскэ Союз түрүүтэй эб найрамдалай тала баригшадай нэгэдэмэл фронт гэршэлнэ.

Дэлхэйн бүхы арадуудай түрүү хүнүүд манай орон тээшэ этигэл найдабаритайгаар хандана. Тиимэ дээрэһээ Эхэ оронойнгоо эршэ хүсые улам бэхижүүлхэ гэхэһээ бэшэ ондоо тиимэ үндэр һайхан зорилго советскэ патриот бүхэндэ байха ёһогүй!

Советскэ национальна омгорхолой мэдэрэл гээшэ хадые урбуулха, гайхамшагта хэрэгүүдые бүтээхэ шадалтай гэжэ нүхэр Сталин заана.

Коммунизмын жабхаланта дуунууд энээн тухай аялгалан дуулана.

АРАДАЙ ДЕМОКРАТИИН ОРОНУУДТА

Венгерскэ арадай агуухэ хани И. В. Сталинай хүнэлэлдэ

БУДАПЕШТ. (ТАСС). Ажалшадай венгерскэ партиин Генеральна секретарь ба министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо Матиас Ракошитай Дунапентелиин ажалшадай — Дунайска металлургическа комбинадай барилгашадай делегаци октябрин 27-до уулзажа, тэрээндэ 14800 ажалшадай гар табиһан бэшэг барюулба. Дунапентеле городто ба Дунайска металлургическа комбинадта И. В. Сталинай нэрэ үгэхыень парти ба правительстве комбинадай хүдэлмэришэд тэрэ бэшэг соогоо гуйһан байна.

Венгерскэ Арадай Республикын министрнүүдэй Совет ажалшадай хүсэлэнгые хараада абажа, тэдэнэй гуйлтые хангаха ба Дунапентеле городые — Сталинварош (Сталинай город), Дунайска металлургическа комбинадые — И. В. Сталинай нэрэмжэтэ комбинат гэжэ хубилган нэрлэхэ тухай тогтоол гаргаба.

Агуухэ Октябриин ойдо

ВАРШАВА. (ТАСС) Польшын ажалшад Агуухэ Октябриин 34 жэлэй ойе ажалай шэнэ амжалтануудаар угтаба.

Сталинай нэрэмжэтэ металлургическа заводой булад шудхагшад түсэбөө гадуур 6200 тонно булад үгөө. Костюшкын нэрэмжэтэ металлургическа заводой хүдэлмэришэд түсэбөө гадуур 2300 мянган злотых хэмжээтэй продукци бүтээн гаргажа, алдарта һайндэрые тэмдэглэхээр шиидэжэ, тус уялгаа нилээд үлүүлэн дүүргэв.

Кошолинска воеводстводо 20 гаран предприятинууд Октябриин ургэ тээхи уялгануудаа дүүргэһэн байна. Келецкэ воеводствын предприятинуудай хахадһаа олонниинь абаһан уялгануудаа дүүргээ. Хүсэдбэшэ мэдээнүүдэй ёһоор, тус предприятинуудай коллективууд 10 шахуу миллион злотых сэнтэй нэмэлтэ продукци орондоо үгэһэн байна.

Хитадай хүдэлмэришэдэй ажалай амжалтанууд

ПЕКИН. (ТАСС). Хитадай Арадай Республикын хүдэлмэришэд ба албахаагшад үйлэдбэриин патриотическа мүрысөөндэ улам олоор оролсожо байна. Гансахан Зүүн-Хойто Хитадта үйлэдбэриин 6600 гаран бригаданууд продукци бүтээн гаргалгые дээшэлүүлхэ ба тэрэнэй шанар һайжаруулха тухай ажалай герой Ма Хэн-чанай бригадын уряае хүлеэн абаа гэжэ «Жэньминьжибао» газетэ бэшэнэ.

Зүүн-Хойто Хитадай хүдэлмэришэд 10 миллион тонно ороһоной сэнтэй адли мүнгэ түсэбһөө гадуур нөөсэлжэ гаһэн уялгаа бэелүүлхын түлөө амжалтатайгаар тэмсэжэ байна. Августын эсэс хүртэр Зүүн-Хойто Хитадай гүрэнэй предприятинууд 4.267 мянган тонно ороһоной сэнтэй адли мүнгые түсэбһөө гадуур нөөсэлһэн байна.

Жэлэй үйлэдбэриин программые болзорһоонь урид дүүргэһэн предприятинуудай тоо үдэр бүри ургана.

Болгариин ажалшадай шэнэ илалта

СОФИЯ. (ТАСС). Болгариин ажалшад шэнэ гайхамшаг илалта туйлаба. Агуухэ Октябриин 34 жэлэй ойн хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөнэй үргэнөөр дэлгэрһэнэй ашаар, Василь Коларовай нэрэмжэтэ шэнэ водохранилищиин барилга болзорһоо 27 хоног урид дүүргэгдэв. Водохранилищиин гол барилгань — 45 метр үндэр ба 200 метр ута бетоно плотина юм. Тус плотиные бүтээлгэдэ 200 шахуу мянган кубометр шулуун ба бетон хэрэглэгдэв.

Энэ шэнэ водохранилищи хадаа Сталинай нэрэмжэтэ Брышлянска уһалагын системын удаа, Болгариин дээгүүр ехэ уһалагын барилга болоно. Василь Коларовай нэрэмжэтэ водохранилищиин ойрын сагта Фракийска гол талын 16 мянган гектар үрэжэлтэ газарые уһалха арга олгохо байна.

Чехословакида ород хэлэ шудална

ПРАГА. (ТАСС). Чехословакиин хэдэн зуу мянган хүдэлмэришэд, таряашад, ухаан бодолой ажал эрхилдэг хүнүүд республикын городууд ба тосхонуудта чехословацко-советскэ хани барисаанай союзаар эмхидхэгдэһэн арадай курсануудта һуража, ород хэлэ шудална. Ород хэлэ тон ехээр һонирхон үзэнэ. Прага, Братиславата ба ороной бусад шэбе томо городуудта ород хэлэ шудалгашадай үзэхэ учебнигүүд, һургагшадта хэрэгтэй зүйлнүүд хэблэгдэнэ.

Чехословаки дотор ород хэлэ шудалха арадай курсануудта һураха дуратаниие мүнөө бэшэжэ эхилэв. 520 гүүд курсануудта занятинь эхилэд, 107.138 хүн һураха байна.

Румыниие индустриализацилга

БУХАРЕСТ. (ТАСС). Хуушанай монархическа Румынида өөрын хүндэ промышленность байгаагүй юм, бүхы түхеэрэлгэнүүд хилын саанаһаа абаашагдадаг байгаа. Мүнөө Советскэ Союзай үнэн сэдьхэлэй туһаламжын ба ажалай советскэ түрүү методүүдые үргэнөөр хэрэглэһэнэй ашаар, орон доторнь трактор, нүүдые, комбайнуудые, өрөө станогуудые, промышленностьда хэрэгтэй оньһон түхеэрэлгэнүүд гэхэ мэтые үйлэдбэрилдэг болонхой.

Үнгэрэгшэ 12 һарын турша соо Румынида 100 үлүүтэй түхэлэй продукци үйлэдбэрилгэ шудалагдаа, тэрэ тоодо 35 янзын токарна станогууд, элдэб машинанууд, компрессорнүүд бүтээгдэдэг болоо.

Дээдэ талын зурагтаһь: Румынска Арадай Республикада Бистрица мүрэн дээрэ В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ гидростанциин барилгада советскэ экскаватор хүдэлмэрилжэ байна.

Хүрээ соо: Венгерскэ Арадай Республикын предприятинуудта залуу хүдэлмэри-гадай мэргэжэлээ дээшэлүүлхэдэнь туһалха хүдэлмэри эмхидхэгдэнхэй. «Динамо» гэжэ механическа заводто Берталанне Пера һанаһан ажаллажа эхилээ.

Заводой цехын начальник Д. Ямбор (зүүн гарһаа) Б. Перада заабари үгэжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, ноябрин 5. (ТАСС). Корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайндуратанай частьнуудтай нигта хани харилсаатай абажа, бүхы фронтнууд дээрэ американо-английскэ интервентнүүдтэ ба лисынмановска сэрэгүүдтэ эсэргүү хатуу шанга байлдаануудые хэжэ үргэлжэлөөд, тэдэнэдэ ехэхэн гээлтэ хоролтонуудые үшаруулна гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командованиин мүнөөдэр дамжуулһан мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Центральна фронт дээрэ Хвачхоньһоо хойгуур американска 24-дэхи дивизиин ба лисынмановска 2-дохи дивизиин частьнууд Арадай армиин хамгаалалтын лини сүмэлхэ зорилгоор, авиациар, танкнуудаар ба артиллереар дэмжэгдэн, шэрүүн шанга добтолгонуудые хэһэн байна. Дайсанда ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулагдажа, тэрэнэй бүхы добтолгонуудынь гэдэргээ сохигдоо.

Ноябриин 5-да Арадай армиин зенитнэ частьнууд ба дайсанай самолёдуудые агнан буудагшадай отрядууд дайсанай 4 самолёт унагааба.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй сесси

ВЕНА, ноябрин 5. (ТАСС). Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй сессиин үглөөнэй заседани дээрэ Джон Бернал (Англи) түрүүлэгшээр һууба. Пакистанай Учредительнэ суглаанай гэшүүн Миан Ифтихаруддинда үг үгтөө.

Дай үүдхэгшэд болбол колониальна, хахад-колониальна ба бэеэ даагаагүй оронуудые хорото түсэбүүдтэ оруулха гэжэ оролдоно. Эдэнэй территоринууд дээрэ сэрэгэй базанууд байгуулагдана, гүрэнэй бюджедүүдэйнь ехэнхи хуби яаралтайгаар зэбсэглэлгэдэ гаргашалагдана. Жэшээнь, Пакистанда бюджедэй 3/4 хубинь сэрэгэй бэлэдхэлдэ зоруулагдана гэжэ Ифтихаруддин хэлэбэ.

Һүүлээрнь, Грециин түлөөлэгшэ профессор Петрос Коккалис үгэ хэлээ. Дай үүдхэгшэд хадаа Греци ба Турциие атлантическа блогто оруулха шэнэ алхамуудые хэжэ байна. Энэ хэмжээ-ябуулгань Грециин экономикодо ехэ хохидол ушаруулна: худөө ажахы ба промышленностьнай хүндэ кризистэ оронхой, 7 миллион хүн зонтой энэ орон 340 мянган хүниинь хүдэлмэригүй ябана, үлэсхэлэн, яду ба эрхэгүй байдал тохёолдобо.

Греческэ арад правительствын хорото политикада эрид эсэргүүсэнэ. Грециидэ һүүлэй 12 һара соо 440 мянган хүдэлмэришэд ба албахаагшад забастовко хээ. Мүн гүрэнэй 120 мянган албахаагшад бүгэдэниитын забастовко хэһэн байна. Греческэ солдадуудые Корея руу эльгээлгэтэй дашарамдуулан дураа гутаха абадал улам ехэ болоо.

Эб найрамдалай хэрэм болоһон арадуудта—арадай демократиин оронуудай арадуудта, агуухэ Советскэ Союзай арадуудта эсэргүүгээр греческэ арад хэзээшье дайлалдахагүй гэжэ Коккалис найдуулба.

Тэрэшэлэн Израилиин түлөөлэгшэ Тевфик Туби, Египедэй түлөөлэгшэ г-жа Сеза Набрави гэгшэд үгэ хэлээ.

Бельгийскэ коммунистическэ партиин 30 жэлэй ой

БРЮССЕЛЬ, ноябрин 4. (ТАСС). Бельгийскэ компартиин 30 жэлэй ойн үүдхэлдэ партиин ЦК-гэй зарлаһан бельгийскэ коммунистнүүдэй эдэбхитэдэй хачи барисаанай уулзалга дээрэ амаршалга бэшэгүүд уншагдаа, тэдэ бэшэгүүд ВКП(б)-гэй ЦК-һаа ба хэдэн олон оронуудай коммунистическэ партинуудһаа абтаһан байна. Суглааргшад тэдэ бэшэгүүдые угаеэх дэбжэлтэтэйгээр угтаба. ВКП(б) гэй ЦК-гэй амаршалга дотор иигэжэ хэлэгдэнэ:

БЕЛЬГИИН КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ

Советскэ Союзай коммунистическэ партиин Центральна Комитет 30 жэлэй ойтойнь дашарамдуулан Бельгиин коммунистическэ партида баяр хүргэжэ, амаршална.

Эб найрамдалай, демократиин ба бельгийскэ арадай ажабайдалай интересүүдэй түлөө тэмсэжэ ябадалдань Бельгиин коммунистнуудта амжалтануудые хүсэнэбди.

Советскэ Союзай коммунистическэ партиин Центральна Комитет.

Голландиин, Баруун Германиин, Италиин, Франциин ахадүү коммунистическэ партинуудай түлөөлэгшэд үгэ хэлэжэ, баярай суглаан нээгдэбэ.

Корейдэ даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнүүд тушаа

ПЕКИН, ноябрин 5. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент Кэсонһоо иигэжэ дамжуулна:

Корейдэ даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнүүдые хэжэ байгаа делегацинуудай подкомитедэй 16-дахи заседани дээрэ американска тала хадаа Кэсон тушаа өөрыгөө тааһан тэнэг эритые дурадхажа үргэлжэлөө, гэбэшье, манай талын үнэн зүб, сэсэн бодолто дурадхалые бурууушааһан ямар нэгэн үндэһэтэй шалтагааниие дурсажа шадахагүй байгаа. Кэсониие ээлэн абаха тухай американска талын эрид шангаар эрижэ байһан ябадалынь зүблэхэ зүйлэй хоёрдохи пункт тушаа хэлсээ түргөөр туйлаха ябалалда мүнөө болоһон гол һаад гээшэ.

Тегеранай ажалшадай антиимпериалистическэ митинг

«Ирандахи империалистическэ нефтяной компаниинуудта эсэргүүсэн тэмсэхэ национальна общестын» эмхидхэһэн олоной митинг ноябриин 2-то Тегеранда болоо.

Сагай уларилай муу байбашье һаань, митингдэ 40 мянга шахуу хүдэлмэришэд, ремесленнигүүд, студентнэр, чиновнигүүд, интеллигенциин түлөөлэгшэд ба бусад зон суглараа. Митингдэ хабаадагшад болбол өөрынгөө эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ дааха байдалай түлөө египетскэ арадай национальна хүдэлөөн ба тэмсэлые дэмжэжэ; Вашингтондо империалистнүүдтэй хэлэн хэлсээнүүдтээ иранска зохихлых нюурнуудай баримталһан эбсэлгын политикые бурууушаана; эб найрамдалай ба демократиин лагерьта нэгэдэхые эринэ.

Индонезидэхи партизанска хүдэлөөн

«Нью-Йорк Таймс» газетын корреспондентын Макассарһаа (Целебес арал, Индонези) мэдээсэһэнэй ёһоор, Целебесэй урда хубида партизанска ехэ хүдэлөөн дэлгэрээ. Тэрээндэ 10 мянга үлүүтэй хүн хабаадаад байна.

Республиканска армиин подполковник байһан ба голландска колонизаторнуудта эсэргүү партизанска хүдэлөөнэй хүтэлбэрилэгшэ Кахар Мазукар эдэ партизануудые ударидана. Тэдэнэр мүнөө «Урда Целебесэй зүүн эрьеые зубшаһан 100 миль хэмжээтэй сэхэ районда» һуурижа хээнэ.

(ТАСС).

КОРЕЯДЭХИ ДАЙЕ ЗОГСООХЫН ТҮЛӨӨ

Американска бүлэг ажал-ябуулагшад Трумэнда хандаба

«Корейдэхи дайе зогсооходо ба амгалан байдал бурин һэргээхэ эблэрэлгэ туйлахыень» уряалан, президент Трумэндэ хандаһан гэжэ американска 43 штадай 417 ажалябуулагшад хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ мэдээсэбэ. Корейдэ даб дээрэхи эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээнүүдэй хододоо таһалдадаг ушар бидэниие ехээр сошордуулна, энэ асуудалые шиидхэхын тула болохотой бүхы юумэ манай правительство хэнэ гээшэ гү гэһэн асуудал бидэниие һанаата болгоно» гэжэ бэшээ.

Нью-Йорк. ТАСС.

Сэмбын фабрикын мастер-технолог Иван Лукьянович Арефьевай [...] шэнэ гэртээ сайлажа байна.

М. Минеевэй [...]

ШЭНЭ БАЙРАНУУДТА ШЭНЭ БҮЛЭНЭРЭЙ ҺАЙ[...]

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ һэн. Городой захын нэгэ тужа соо һалхи шуурганай эшхэрээнһээ, нэмжээ ногоон нарһаһай хүгүүнһээ ондоо шэмээн дуулдадаггүй байһан юм.

Советскэ гүрэн дайнай хүшэр хүндэ үедэшье арад зоноймгоо ажабайдалда анхаралаа хандуулжа байгаа. 1944 ондо Улан-Удэ городой захада, мүнөөхи тужа соо сэмбэ нэхэлгын фабрика баригдажа эхилбэ. Тэрэнэй һүүрнин табигдаһан түрүүшын жэлнээ эхилэн фабрикын территори улам бүри үргэдэн, мүнөө тэрэ тужа соо сэмбэ нэхэгшэдэй ехэ посёлок тогтонхой.

Дайнай хойто тээхи сталинска табанжэл соо ургаһан энэ фабрика мүнөө городой томохон предприятинуудай нэгэн болонхой. Фабрикын коллектив ажалшадта эрхим шанартай сэмбэ үгэхын түлөө шэн габьяатайгаар ажаллана. Тэдэнэй үйлэдбэрилдэг продукциин хэмжээ улам дээшэлжэ, үйлэдбэриин шэнэ кадрнууд түргэнөөр ургана.

Тиихэдэтэ хамта, фабрикын хүдэлмэришэдэй байха гэр байранууд олоор баригдана Сэмбын фабрикада хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй бүлөн албахаагшадай байха хоёр дабхар олон гэрнүүд болонхой. Мүн фабрикын залуу хүдэлмэришэд культурнаар түхеэрэгдэһэн хамтын байрануудта байдаг. Һүүлэй 2—3 жэлэй турша соо фабрикын дэргэдэхи посёлок ехээр үргэдөө. Тэрэ мүнөө Богдан Хмельницкиин нэрэмжэтэ болонхой. Посёлок олон улицатай юм. Тэдэнэйнь хоёр талаарһ гэрнүүд нэгэ янзаар баригдажа, гуримтай зохидоор һубайгуулан табигдаһан байна. [...] дүрбэн таһалгатай, дулаан [...] рүүл байрануу жэл бүхэн[...] дажа сэмбэ нэхэгшэдтэ [...]

Сэмбэ нэхэгшэдэй посёл[...] хүнэй һуурнтай шэнэ [...] нэгэдээ. Мүн 200 хүнэй [...] һайнаар түхеэрэгдэһэн [...] амбулатори, эд бүдэй ба [...] лой магазинууд, столово, [...] кэ кабинет, библиотека, [...] сад ба ясли хүдэлмэрилнэ.

Посёлогой зоной гэрнүүд[...] трическэ һарууд гэрэл [...] радиоприемнигүүд ба [...] нууд дуугарна. Фабрикын [...] но коммутатор цехүүдые, [...] болон инженерно-техническ[...] мэрилэгшэдэй байрануудые [...] но.

1951 ондо тус посёлогто [...] гадай байха хамтын байра [...] даа. Октябриин 28-да тэрэ[...] фабрикын залуу хүдэ[...] оробо. Мүн өөрын арба [...] нэгдэлэй ба инженерно-техни[...] дэлмэрилэгшэдэй 2 байра[...] баригдаа. Фабрикын эрхим [...] дархан П. С. Савченко, [...] мастер В. Гриф, заһабари[...] тер Е. М. Самошин ба бу[...] гэрнүүдтэ нүүжэ түбхин[...] мастер Арефьев ба сэмб[...] эрхим стахановка Сомова [...] шэнэ бүлэнэр шэнэ [...] Агуухэ Октябриин 34 жэ[...] һайндэрлэжэ байна.

Долоон жэлэй саада тэ[...] ой байһан тэрэ газарта [...] хото аппарадуудаар сэмб[...] дэнэ, обтой дорюун хүбүүд[...] Эхэ орон тухайдаа, зол ж[...] хайдаа ирагуу һайханаа[...] на.

Н. Ц[...]

КЯХТА ГОРОДТО

«ТРЕВОГА» ГЭЖЭ КИНОКАРТИНЫН АМЖАЛТА

«Тревога» гэжэ болгарска уранһайханай фильм «Темп» кинотеатрын экран дээрэ харуулагдаба. Түрүүшын 3 үдэр соо энэ фильмые 2500 хүн хараһан байна.

«БАГШАНАРАЙ ҮДЭР»

Һаяхан Кяхтын дунда һургуулида «Багшанарай үдэр» үнгэргэгдэбэ. Тэрээндэ городой һургуулинуудэй багшанар, хүгжэлдэй гэрнүүдэй, садуудай хүмүүжүүлэгшэд, эдир техниүүдэй станциин, пионернүүдэй байшангай хүдэлмэрилэгшэд хабаадалсаа. «Һургуулида научно-атеистическэ пропаганда ябуулха зорилго» гэһэн элидхэл долоонжэлэй һургуулиин директор нүхэр Чернышов хэлэбэ.

ШҮҮБЭРИНҮҮДЫЕ ТҮЛЭЛГЭ

Городой вөөсэлты [...] арадай ажахые хүгжөөх[...] һэрээн болдохоо 2-дохи [...] һаламжые 8-дахи тир[...] тудаһан шүүбэринүүдые [...] һаламжа баригшадта [...] Түрүүшын 3 үдэр соо 16 [...] ган түхэригэй шүүбэри т[...] дэһэн байна.

ҺАЙНДЭРТЭ ЗОРЮУЛ[...]

Хүүгэдэй садууд А[...] Октябрьска революциин [...] тэ үниэй бэлэдхэл. Х[...] дэй зураһан ба уралан [...] зүйлнүүдэй выставкэ эмхи[...] дээ, фотомонтажууд, а[...] мууд хэгдээ. Үхибүүд х[...] хүүгэдэй эйнгээ хүтэ[...] доро Эхэ орон тухай, а[...] Сталин тухай, Октябрь т[...] дуунуудые, шүлэгүүдые [...] жэлэбэ. Мүн танца, бэл[...] турна номернуудые бэл[...]

В. Чирки[...]

Советскэ футболистнууд Польшодо илалта туйлаба

ВАРШАВА. (ТАСС). Ноябрин 4-дэ «Динамо» (Тбилиси) командын ба польско «Гурник» («Шахтер») гэжэ спортивна общестын суглуулагдамал командын хоорондо нүхэрэй ёноой һорёон Силезиндэхи Забжа городто болоо. Тэрээние харахаяа 40 мянган [...] ларба.

Энэ уулзалга советскэ [...] стнуудай илалтаар, 4:0 [...] тоитоор дүүрээ.

Харюусалгата ре[...]
Б. А. ОЧ[...]

МҮНӨӨДЭР КИНО, ТЕАТРНУУДТ[А]

Ленинэй ордэнто опера ба балетэй театрта—Залуушуулай вечер (21 часһаа).

Ород драмын театрта—«Последние» (20 часһаа).

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта —«Кооридэхи гэрэл» (12, 14, 16, 18, 20, 22 часууһаа). «Зоригтой хүнүү[д]» 30 минутаһаа).

«ЭРДЭМ» кинотеатрта—«Ци[...] дээрэ» (11 ба 13 часуудһаа), [...] зориг» (15, 17, 19, 21 ча[...]).

«Түрүүшын перчатка» (23 ча[...]).

[...] Хүнд[...] Агууе[...] ческэ ре[...] зорюула[...] нэ орган[...] Армиин [...] гатайгаа[...] депутаду[...] дэй баяр[...] дай гени[...] найрамд[...] Танда ү[...] хүргэнэ.

Түүхэ[...] һан Окт[...] революц[...] мүлжэгд[...] дынгөө [...] лөө тэмс[...] туяатуул[...] бүхы пр[...] авангар[...]

Агууе[...] бэн жэл[...] най оро[...] талаар [...] программ[...] сэлдэ эл[...] туйлажа[...]

Комму[...] териалы[...] татайгаа[...] дэлхэй д[...] тростани[...] упалуур[...] хүдэлмэ[...] дажа ба[...]

Совет[...] —Стали[...] тэлбэлэ[...] бн культ[...] хүгжөөлэ[...]

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора —7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта— 4-52, сельскохозяйствен[...] промышленности—6-34, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров 16.

Н—03720. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж [...]